

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΜΟΥ - ΣΤΕΛΙΟΣ ΚΑΖΑΝΤΖΙΔΗΣ

Στίχοι: Χρήστος Κολοκοτρώνης, Θεσσαλός

Μουσική: Μανώλης Χιώτης

Πρώτη εκτέλεση: Στέλιος Καζαντζίδης

Θεσσαλονίκη μου μεγάλη φτωχομάνα
εσύ που βγάζεις τα καλύτερα παιδιά
Θεσσαλονίκη μου μεγάλη φτωχομάνα
όπου κι αν πάω σ' έχω πάντα στην καρδιά

Θεσσαλονίκη μου ποτέ δε σ' απαρνιέμαι
είσ' η πατρίδα μου, το λέω και καυχιέμαι

Θεσσαλονίκη με τα τόσα σου μεράκια
βγάζεις τα πιο όμορφα κορίτσια στον ντουινιά
βράδια μποέμικα τραγούδια στα σοκάκια
γλέντια ξενύχτια μες στην κάθε γειτονιά

Θεσσαλονίκη μου ποτέ δε σ' απαρνιέμαι
είσ' η πατρίδα μου, το λέω και καυχιέμαι

Θεσσαλονίκη μου κι αν είμαι μακριά σου
πάντα θυμάμαι τ' όνομά σου το γλυκό
αχ πώς νοστάλγησα να ξαναρθώ κοντά σου
κι ας ξεψυχήσω μπρος τον πύργο το λευκό

Θεσσαλονίκη μου ποτέ δε σ' απαρνιέμαι
είσ' η πατρίδα μου, το λέω και καυχιέμαι

Όμως σαν σήμερα, που γιορτάζουμε την απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης μας από τους Τούρκους, είναι γεννημένος και ο συνθέτης του εθνικού μας ύμνου **Νικόλαος Μάντζαρος**.

Αλήθεια υπάρχει καλύτερη ευκαιρία για να τον ακούσουμε

Ο **Νικόλαος Χαλικιόπουλος Μάντζαρος** (Κέρκυρα, 26 Οκτωβρίου 1795 – Κέρκυρα, 12 Απριλίου 1872) ήταν Έλληνας συνθέτης, ιδρυτής της μουσικής Επτανησιακής Σχολής και θεωρείται από τους ανθρώπους που έβαλαν τις βάσεις για την ελληνική έντεχνη μουσική.

Ο πατέρας του, Ιάκωβος Χαλικιόπουλος Μάντζαρος, ήταν έγκριτος νομικός με τίτλους σπουδών από την Ιταλία και ήταν ιππότης που αργότερα προάχθηκε και σε ταξίαρχος του τάγματος των ιπποτών. Η μητέρα του, Ρεγγίνα Τουρίνη, ποιήτρια και μουσικός, προερχόταν από αριστοκρατική οικογένεια.. Λόγω της ευγενικής και πλούσιας καταγωγής του, ο Μάντζαρος πήρε κληρονομικά τον τίτλο του [ιππότη](#) [1]. Το πνευματικό, κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο της οικογένειας είχε όλες τις προϋποθέσεις για να αναπτυχθεί το ξεχωριστό ταλέντο του Νικολάου.

Το έργο του, χαμένο σε μεγάλο ποσοστό, παραμένει διασκορπισμένο, αταξινόμητο, ανέκδοτο και ανηχογράφητο. Μεγάλο μέρος του βρίσκεται στο αρχείο Γκέλη (που ανακαλύφθηκε τυχαία το 1906 σε υποστατικά του συνθέτη στο Πεντάτι της Κέρκυρας). Ο Μάντζαρος έγραψε τα πρώτα του έργα από την εποχή που ήταν ακόμη μαθητής του Μπαρμπάτι. Με καθοδήγηση του μουσικοδιδασκάλου του έγραψε δραματικά και κωμικά τραγούδια, διωδίες, κ.α. που παρουσιάστηκαν στο θέατρο Σαν Τζάκομο (Κέρκυρα) με μεγάλη επιτυχία.

Στα τέλη του 1828, ο ποιητής Διονύσιος Σολωμός, εγκαταλείποντας τη Ζάκυνθο, πήγε στην Κέρκυρα όπου παρέμεινε μέχρι τον θάνατό του. Ο ποιητής συνδέθηκε με αδελφική φιλία με τον Μάντζαρο, ο οποίος γνώριζε την ποίησή του και είχε ήδη μελοποιήσει το ποίημα *Φαρμακωμένη* (1826). Λέγεται πως ο ποιητής και ο συνθέτης έκαναν μαζί μακρινούς περιπάτους συζητώντας για τη φιλοσοφία και την τέχνη. Ο Σολωμός αγαπούσε τη μουσική και σαν γνήσιος Ζακυνθινός έπαιζε κιθάρα και συνήθιζε να τραγουδά στα ποιήματά του για να βρει το μέτρο. Όταν ο Μάντζαρος δίδασκε μουσική στους μαθητές του, ο Σολωμός ήταν πάντοτε στο ακροατήριό του. η Ελληνική Επανάσταση του 1821 βρήκε στο πρόσωπο των δύο Επτανήσιων δημιουργών τους μοναδικούς "υμνητάς του". Ο Σολωμός έγραψε τον *Ύμνο Εις Την Ελευθερίαν* την άνοιξη του 1823 και κυκλοφόρησε στην επαναστατημένη Ελλάδα από στόμα σε στόμα. Το 1828-1830 ήταν η περίοδος μελοποίησης του *Ύμνου Εις Την Ελευθερίαν* από τον Μάντζαρο. Αρχικά με χαρακτήρα δημοτικό και απλό για τετραμελή ανδρική χορωδία και πιάνο. Περιελάμβανε 24 μέρη. Οι δύο πρώτες στροφές στη μελοποίηση αυτή αποτελούν τον Εθνικό Ύμνο, που καθιερώθηκε μετά την ένωση των Επτανήσεων με την Ελλάδα (1864) κατόπιν αιτήματος του βασιλιά Γεωργίου Α' (εκδόθηκε το 1873 μετά τον θάνατο του συνθέτη από τον εκδοτικό οίκο Clayton του Λονδίνου). Στη συνέχεια, το 1842 γράφτηκε σε αντιστικτική μορφή για τετράφωνη ανδρική χορωδία με συνοδεία πιάνου (46 μέρη "φουγκάτο", αφιερώθηκε στον βασιλιά Όθωνα). Η τρίτη μορφή συνθετικής γραφής του Ύμνου είναι σε μορφή εμβατηρίου για τον στρατό, ύστερα από παράκληση του τότε υπουργού Στρατιωτικών Δημήτριου Μπότσαρη.

Για τον *Ύμνο Εις Την Ελευθερία*, ο Όθων του απένειμε τον Αργυρούν Σταυρό του Σωτήρος και η βασίλισσα Αμαλία της Ελλάδας, πρόεδρος της Αθηναϊκής Εταιρίας Ωραίων Τεχνών, τον ενέγραψε αντεπιστέλλον μέλος. Μετά την ένωση των Ιονίων Νήσων το 1865 του απονεμήθηκε ο Χρυσός Σταυρός του Σωτήρος. Ο Νικόλαος Μάντζαρος αναγνωρίστηκε ως μουσική ιδιοφυΐα, "*πρύτανης της αρμονίας και της ενορχηστρώσεως, τεχνίτης μεγάλος της αντιστίξεως*". Παρ' όλο που κατηγορήθηκε για την υποταγή του στο μελοδραματικό λυρισμό και στην τεχνοτροπία των Ιταλών μουσουργών του "μπελκάντο", ιδιαίτερα της σχολής της Νάπολης, εκθειάστηκε για την ταύτισή του με τη λαϊκή ψυχή και τη δύναμή του να διεγείρει το πατριωτικό αίσθημα.

Την 29η Μαρτίου του 1872, ο Μάντζαρος έπεσε σε κώμα κατά τη διάρκεια μαθήματος και τελικά πέθανε στις 12 Απριλίου του ίδιου έτους. Πέθανε τελείως φτωχός καθώς δίδασκε δωρεάν ακόμα και την εποχή που βρισκόταν σε μεγάλη οικονομική δυσχέρεια.

Source URL: <http://2gym-evosm.thess.sch.gr/drupal7/?q=el/node/1409#comment-0>

Σύνδεσμοι

[1] <https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%99%CF%80%CF%80%CF%8C%CF%84%CE%B7%CF%82>